

PROTESTERAR MOT KAMERAÖVERVAKNING

Den svenska skolan liknar allt mer en fabrik, där elever ska disciplineras och lära sig lyda. Med alliansen vid makten har det bara blivit värre. Rebell har besökt Bäckängsgymnasiet och träffat några av de elever som valde att inte sitta tysta när rektorn visade vad demokrati och integritet är värt på en gymnasieskola år 2010.

TEXT: AUGUST ELIASSON

EN MORGON NÄR eleverna på Bäckängsgymnasiet i Borås kom till skolan möttes de av bevakningskameror. Över en natt hade det satts upp kameror över hela skolan utan att varken elever eller föräldrar fått någon information. På dörrarna satt nu skyltar som kallt konstaterade att skolan var "bevakat område".

På vägen till cafeterian har vi redan passerat ett antal bevakningskameror. Det är dagens första långrast och Alfred, Andreas, Jessika och Dennis slår sig ned vid ett av

borden.

– En kompis började samla in namn mot kamerabevakningen, då blev han utslängd! Rektorn sa att det inte var "rätt läge", berättar Alfred, som går första året på samhällsprogrammet. Då blev vi förstas ännu argare och bestämde oss för att organisera oss på något sätt. Vi bildade en grupp som fortsatte att samla in namn och dela ut flygblad.

– Vi begärde ut alla papper i beslutet, som ju är offentliga. Då fick vi reda på att de dessutom köpt in dolda kameror med ljudupptagning, fyller Andreas, som också

går samhällsprogrammet, i.

– Rektorn påstod att han hade stöd från eleverna via klassråden, men bara hälften av klasserna hade haft klassråd och dessutom var det bara några klasser som haft omröstningar, såg vi när vi kollade igenom mötesprotokollen från klassråden, fortsätter Alfred.

BAKOM BESLUTET OM kameraövervakning ligger problem med inbrott i skåpen som Bäckängsgymnasiet haft och visst skulle kameror kanske kunna hjälpa mot detta. Men vid fikabordet är eleverna överens om

att kameror är fel väg att gå. De menar att skolan först och främst borde byta ut skåpen eller åtminstone låsa till några som är bättre och säkrare. De nuvarande skåpen går i princip att sparka upp.

– Dessutom har skolan ju anställt två vaktmästare som också ska vara skåpvakter men dessa kallade rektorn för "tomtar", säger Andreas.

Något som allt som oftast ignoreras av både rektorer och politiker är den allt mer uppenbara personalbristen i skolan. Inte bara fler lärare behövs utan också fler vaktmästare, elevstödare och annan personal. Detta passar dock inte in i högerns skola, där lärare snarare är en kostnad och en belastning och där elevstödare ses som "flum".

Andreas berättar att gymnasiechef Pär Arvidsson Fäldt senare tog tillbaks påståendet om att han hade eleverna bakom sig. I en intervju med Sveriges Radio Sjuhärad påstår han istället att frågan om kameraövervakning inte är en demokratisk fråga. Helt i linje med hur demokratin oftast fungerar på skolor.

Skolledningen tar alla beslut som faktiskt påverkar eleverna medan klassråden på sin höjd får ta hand om "viktiga" beslut som vilka gardiner som ska sättas upp i klassrummen.

PÅ BÄCKÄNGSGYMNASIET GICK kampen vidare och gruppen hade nu hunnit ha flera flygbladsutdelningar och namninsamlingar. Nu prövade rektorn en ny taktik.

– Efter skolans slut hade vi möten i skolans lokaler om vad vi skulle göra, då kom rektorn och ville bjuda på choklad och sa att det var bra att vi var engagerade. Men vi vägrade ta emot chokladen, berättar Alfred.

– Efter det hade rektorn ett möte med lärarna där han bad dem säga åt eleverna att det som stod på vårt flygblad var felaktigt.

I början hade gruppen planer på att organisera en strejk men frågan har tyvärr svalnat av lite nu. Istället hoppas de att elevrådet ska anordna en omröstning i frågan och de har också anmält saken till datainspektionen. Men de har ännu inte fått något svar trots att Datainspektionen tidigare fattat beslut om att filmning under dagtid när eleverna vistas i skolan skall vara förbjudet.

För bara några år sedan införde Bäckängsgymnasiet ordningsomdömen, vilket även det ledde till protester och en uppmärksam skolstrejk. Dennis menar

att den här utvecklingen har med Bolognaprocessen att göra.

– Skolan blir hårdare samtidigt som de försöker pacificera oss elever!

Bolognaprocessen har i Sverige inneburit att högskolan reformerats för att vara "internationellt gångbar", och gymnasieskolan har i sin tur fått anpassa sig efter detta. Det uttalade syftet är att göra skolan mer konkurrenskraftig och främja rörligheten. Med andra ord ska skolan marknadsanpassas och en nationellt oberoende skolpolitik är ett minne blott. Så införs istället en skola där eliten ska sällas ur, och övriga formas till lydiga arbetskraft.

● **Vad kan ni ge för tips till elever på andra skolor som vill protestera mot odemokratiska beslut?**

– Ifrågasätt och våga ställ krav på skolledningen, säger Jessica och de andra håller med.

– Ja, även om man kanske inte lyckas vinna, så tror jag till exempel inte vår rektor vågar göra något sånt här igen. Han vet att det kommer att mötas av protester, konstaterar Alfred.

Kampen är inte vunnit på Bäckängsgymnasiet och kanske förblir kamerorna kvar. Men

Alfred, Andreas, Jessika och Dennis har lärt

sig en sak. Nämligen att man alltid är starkare om man kämpar tillsammans – om man organiserar sig.

Protestgruppen mot kameraövervakning samlar elever från olika ideologiska tillhåll, men några av de engagerade har även startat upp BOV – Bäckängs Oberoende Vänster. Det uttalade syftet med BOV är att skapa en vänsteranda på skolan och bevaka aktuella händelser. Utan tvekan är eleverna väl förberedda inför framtida strider. Och en sak kan vi vara säkra på. Om gymnasiechef Per Arvidsson Fäldt försöker sig på att kringgå elevernas vilja igen, kommer han inte att få det lätt. ★

FAKTA

Skolor med övervakning

Antalet skolor som har skaffat kameraövervakning har ökat lavinartat. På fem år har antalet skolor med tillstånd för kameraövervakning ökat från 82 till 509 stycken. Allra vanligast är det i Skåne, där 117 skolor har tillstånd för kameraövervakning. Flest kameror i landet, 27 stycken har dock Sannaskolan i Göteborg.

Det finns ingen svensk forskning som har utvärderat om kameraövervakning minskar brottsligheten på skolan.

En av de kameror som har satts upp på Bäckängsgymnasiet.